

Slavnostní schůze spolku Vltavan Davle

Stalo se již tradicí, že každoročně 26.prosince ve dnech vzniku spolku Vltavan Davle se ve společenském sále „Hotelu Pivovar“ sejdou Vltavané a jejich příznivci, aby si připomněli nejen toto výročí, ale i ty, kteří byli u zrodu spolku a mezi jeho prvními členy. Byli to plavci vorů a šífaři, kteří přes půl století brázdili proudy řeky Vltavy, plavili po ní dříví, kamení a jiný stavební materiál. Ti osmahlí nebojácní chlapi si dávali různé přezdívky: Kazajka, Simon, Kosík, Bašus, Rozár, Tintěra, Kubelák, Stará vojna a podobně.

K řízení šífů byli vybíráni plavci zkušení, zdatní. Svou schopnost museli prokázat zvláštní zkouškou a byl jim vystaven „vrátenský patent“. Byli to vrátní a ostatní je oslovovali „pantáto“. Vorařům se v Davli říkalo „prameňáci“. Všichni znali nebezpečná místa i klidné úseky plavby, pojmenovali každou skálu, peřej: Svítky, Vorel, Dolejší buk, Koroptvičky, Hořejší buk, Žížkův brod, Mařenka... Nelze vyjmenovat všechna místa, protože kolik bylo velkých balvanů a typických skal tolik jmen. Za zmínku však stojí, že když voraři připlouvali ke „štátuji“ ve Svatojánských proudech, poklekli a pokřižovali se s prosbou, aby šťastně propluli nebezpečnými místy.

Prameňáci i šífaři milovali řeku, i když jim přinášela nejen obživu, ale i mnohá nebezpečí. Vltava však nabízela zaměstnání. Jen z Davle se živilo plavectvím přes 100 lidí, pracovali na 26 šífech – 13 patřilo Nekvasilově kruhovce, 13 soukromníkům – jako byl např. Matěj Polák, František Polák – otec a syn a další.

Pro všechny, kdo pracovali na řece, to byl život těžký, cikánský, užili si dobré i zlé. Vstávali již ve 4 hodiny a pospíchali k šífu. Nejdříve ponořili ruce až po loket do studené vody, prudce několikrát (10-20x) zakroužili pažemi před tělem, aby se krev rozproudila a ruce zahřály – to byla rozcvička. Když byla zima, ovazovali si paže od zápěstí až k lokti šátky, aby se voda nedostala do rukávů. Prsty byly volné. Zajímavé je, že nikdo nedostal revma.

Samozřejmě, že během plavby se zastavovali v plaveckých hospodách, které byly podél toku Vltavy – a při delší plavbě zde i přespávali. Nejen po cestě, ale také v Praze byly plavecké hospody – U Kalendů, U tetinky, U Bařka Friedricha

Smutný je osud hospody U PLAVCŮ – hostinského a plavce Jana Spilky od Kiliána. Při regulaci řeky byla hospoda zbourána a v roce 1934 na zahradě postavena nová. Tu však v roce 1940 při „dřenicí“ (jak se tehdy říkalo) stihla pohroma. Ledové kry ji zbouraly, nezůstal kámen na kameni, Spilkovi zachránili holý život. Bratr Spilka pak na šífu plavil dříví a dokonce dovážel do Prahy uhlí z mosteckého revíru. Jako vážený občan se dožil 97 let.

Daveštití plavci – VLTAVANÉ- byli nejen výbornými šífaři a prameňáky, ale i vyhledávanými lodníky, kormidelníky a kapitány osobních i nákladních parníků od prvopočátků paroplavby. Známymi kapitány byli např. Ludvík Kutil, Jaroslav Kutil(Sála), Josef Matys, František Doležal, Pavel Marek, Josef Dufek, Jaroslav Dolejší, František Járka, Václav Rada a jeho syn Václav. Z kormidelníků pak jmenujme alespoň některé: Antonín Široký, Antonín Kotáb z Balkánu, Josef Široký z Balkánu, Stanislav Vondrák, Jan Čížek, Jaroslav Čížkovský, František Lacina....

Vraťme se na okamžik k prvním krůčkům našeho spolku. Vltavané nejen pracovali, ale dokázali se také veselit a především se stejným zápallem jako práci na vodě věnovat se také spolkové činnosti. Brzy po založení Vltavanu bylo zavedeno užívání krojů, pořízen spolkový stožár, pořádali se plesy, zábavy. Na slavnostní zábavě 27.6.1897 – za účasti členů spolku Vltavan Praha a dobrovolných hasičů Davle – dosáhl výtěžek více jak 102 zlatky. Tento obnos byl určen jako základ pro zhotovení spolkového praporu. Pro tuto myšlenku se nadchli všichni členové a tak již 14.srpna 1898 byl prapor slavnostně vysvěcen.

Hovoříme-li o zábavách, nesmíme zapomenout ani na vltavanskou hudbu. A zde je nutné zmínit se o populární osobnosti spolku, skvělém skladateli Antonínu Borovičkovi. Plných 40 let (1918-1958) vedl kapelu Vltavanu Davle a přivedl ji k velké slávě. Znali ji nejen Vltavané, ale i milovníci lidové muziky v celých Čechách. Kapelník bratr Borovička proslavil obec i Vltavan znamenitou hudbou, nesmrtelnými polkami a valčíky jako jsou Nejhezčí koutek, Až budou muziky, Davelská polka Dnes si můžeme zazpívat, „ Plavali plavci malou vodičkou, plavali plavali malou vodou, plavali plavali panenky plakaly, že už tu víckrát nepoplavou....“

Ano již nepoplavou, protože Vltava změnila svou tvář. Tok řeky překlenuly přehrady, krajina i řeka dostaly nový ráz. Jako houby po dešti vyrostly po obou březích Vltavy chaty, plavci a šífaři změnili svá povolání. Stářím jim zbělely vlasy, nalomilo se tělo. Ale vltavanský odvážný, smělý a neutuchající duch jim zůstal. Aby nebyla zapomenuta historie plavectví v našem kraji, rozhodli jsme se, že v nově renovovaných prostorách vybudujeme nejen klubovnu, ale i MUZEUM VLTAVANU, aby sláva šífařů a vorařů byla neustále připomínána a zachována současné i budoucí generaci. Muzeum bylo slavnostně otevřeno v srpnu 2013, pásku přestřihoval kardinál Dominik Duka. Každý pátek odpoledne (po telefonické dohodě i jindy) má tak veřejnost možnost prohlédnout si „krásnou a konečně veřejnosti přístupnou expozici.“ (zápis v návštěvní knize). Muzeum navštívil např.: - žáci MŠ a ZŠ, studenti PedF a TF UK, prezident Mezinárodní vorařské asociace, Komise Středočeského kraje v rámci soutěže Vesnice roku, zastupitelé městyse Davle, Klub důchodců Vojenské stavby, zástupci Pražské paroplavební spol., žáci školy po 60 letech, občané Davle a okolí, ale i z Prahy, Lysé n.Labem, Strážě nad Nežárkou a mnoha dalších míst zavítali do muzea. Bratr Jan Novák, člen Vltavanu Praha, přemožitel kanálu La Manche napsal : „Poděkování za to, co pro reprezentaci spolku a naší vlasti děláte.“

A ještě jednou formou propagujeme myšlenky a současnost Vltavanu. Bratr Josef Bílek velmi obětavě, profesionálně a s citem zaznamenává všechny důležité momenty naší současné činnosti. DVD uchovává nejen v archivu spolku, ale věnuje je ostatním spolkům v rámci Vltavanu Čechy, zástupcům Mezinárodní vorařské asociace a ostatním významným návštěvám. Samozřejmě nezapomíná ani na nás-členy Vltavanu Davle. Díky němu si v klubovně můžeme pouštět filmy a fotografie z našich akcí. Jsme zřejmě jediný vltavanský spolek, který má takto přehledně a detailně zpracovanou dokumentaci o své činnosti.

Za výbor Vltavanu Davle
Mgr. Jitka Veverková